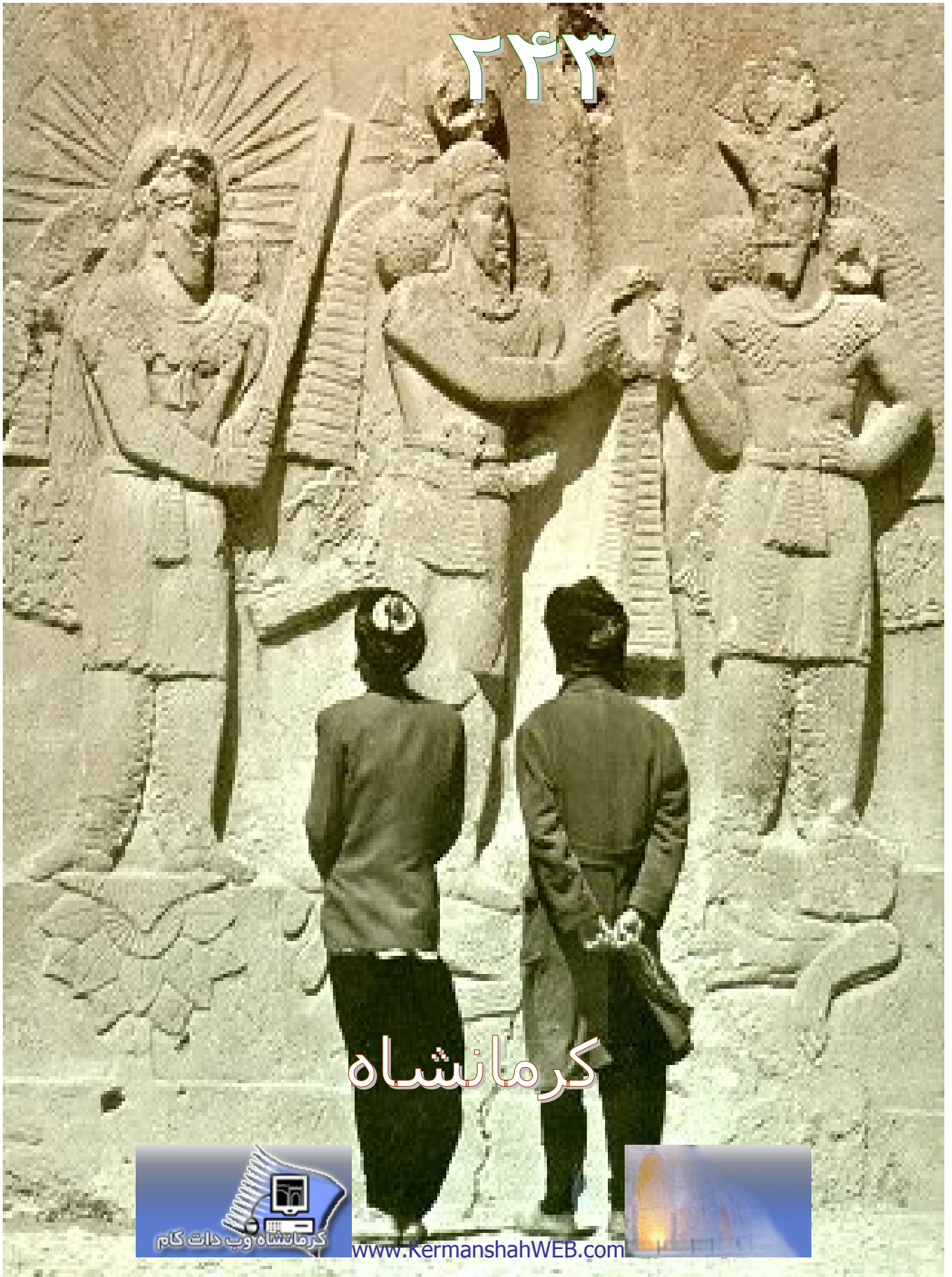

۲۴۳

کرمانشاه

نشانی عکسهای اضافه شده به متن :

www.KermanshahWEB.com

<http://kermanshan.blogspot.com/>

<http://www.nikkanberita.com/>

کرمانشاه

استان کرمانشاه در غرب کشور ایران قرار دارد این استان از شمال با کردستان از مشرق با همدان از جنوب شرقی با لرستان و از جنوب با ایلام همسایه است و در غرب نیز با کشور عراق هم جوار است استان کرمانشاه بخشی از رشته کوه زاگرس است که در دورانهای مختلف زمین شناسی بر اثر حرکت صفحه آفریقا - عربستان به سوی صفحه ایران و در نتیجه پیدایش چین خوردگی رسوبات دوران دوم

و اوایل سوم تشکیل شده است پس از تشکیل ارتفاعات و چالها عوامل فرسایشی آن ها را تحت تاثیر خود قرار داده است چاله ها یا ناودیس ها از مواد آبرفتی ناشی از عمل فرسایش انباشه شده و دشتهای امروز استان را به وجود آورده است جنس مواد تشکیل دهنده ناهمواریها اغلب رسوبی و از نوع آهک است که نمونه بارز آن کوههای بیستون و پراو است در جنوب غرب استان طبقات گچ به صورت گسترده ای دیده

می شود از جمله در کوههای پیرامون گیلان غرب و قصر شیرین ناهمواریهای اطراف شهرستان سنقر از نظر چگونگی تشکیل و جنس سنگ ها با و کوههای زاگروس تفاوت دارند بدین معنی که رشته کوه زاگروس قدیمی ترند و هنگام چین خوردگی شکل گیری تحت تاثیر فعالیتهای آتش فشانی و ماگمایی بوده اند

جغرافیای انسانی استان

سرزمینی که امروز استان کرمانشاه را در خود جای داده است با توجه به شرایط طبیعی و موقعیت جغرافیایی و نیز به واسطه هم جوار بودن با تمدن های عیلامی کاسی و دریاگر تمدنهای بین النهرین از دیرباز مهد تمدنهای کهن و نیز مورد توجه حکومتهای مقتدر زمانه بوده است در کاوش هایی که از محل گنج تپه واقع در انتهای شرقی کرمانشاه به عمل آمده قدمت آثار مکشوفه در این ناحیه به ۷۰۰۰ - ۸۵۰۰ سال قبل از میلاد می رسد علاوه بر آن باستان شناسان اثری از عصر پارینه سنگی و نوسنگی به دست آورده اند

تقسیمات اداری و کشوری سیاسی

بر اساس آخرین تقسیمات در سال ۱۳۷۹ استان کرمانشاه دارای ۱۱ شهرستان ۲۶ شهر و ۲۵ بخش و ۸۳ دهستان و ۲۷۹۳ آبادی دارای سکنه است

تقسیمات کشوری در قلمرو استان کرمانشاه

ردیف	شهرستان	مساحت	ارتفاع از	تعداد	تعداد	تعداد
------	---------	-------	-----------	-------	-------	-------

شهر	دهستان	بخش	سطح دریا متر	کیلومتر مربع		
4	12	4	1335	4654	اسلام آباد	۱
4	7	3	1540	1258	پاوه	۲
3	10	3	1280	2621	جوانرود	۳
1	7	1	534	1271	سرپل ذهاب	۴
1	8	1	1700	2238	سنقر	۵
2	7	2	1352	2530	صحنه	۶
2	4	2	360	1932	قصر شیرین	۷
4	13	4	1420	5028	کرمانشاه	۸
1	5	1	1500	8432	کنگاور	۹
2	6	2	810	2170	گیلان غرب	۱۰
2	4	2	1373	816	هرسین	۱۱

نظام توسعه شهری در استان کرمانشاه

عواملی چون تمرکز امکانات سیاسی اداری و خدماتی در مرکز استان وجود ظرفیت های بالقوه و بالفعل صنعتی در شهر کرمانشاه گرایش به شهر نشینی در استان و توزیع نامتعادل خدمات فرهنگی

در استان سبب شده است نظام توسعه شهری تا اندازه های قطبی شود به طوری که در سال ۱۳۷۵ شهر کرمانشاه با حدود ۶۳ درصد جمعیت شهری استان ۸/۵ برابر دومین شهر استان یعنی اسلام آباد غرب جمعیت داشته باشد مردم شهر های استان جهت بهره گیری از خدمات گوناگون و تامین نیازهای خود غالباً به شهر کرمانشاه مراجعه می کنند این امر ناشی از ضعف سلسه مراتب مدیریتی و تقسیم کار در

سطح استان است از این رو باید سیاست تمرکز زدایی توضع مناسب جمعیت نیروی انسانی و سرمایه ای واحدهای صنعتی - خدماتی مورد توجه جدی قرار گیرد در فاصله سالهای ۱۳۷۵ - ۱۳۵۵ تعداد شهرهای استان از ۱۴ به ۱۹ شهر و درصد شهر نشینی از ۲۲/۹ درصد به ۶۱/۷ درصد افزایش یافت و در سال ۱۳۷۹ استان دارای ۲۶ شهر بود به جز کرمانشاه شهرهای دیگر استان شهرهای متوسط یا روستا - شهر هستند

جمعیت

در آخرین سر شماری کشوری سال ۱۳۷۵ جمعیت استان کرمانشاه ۱۷۸۷۵۹۶ نفر بوده است که از این میزان ۶۱/۷۵ درصد در نقاط شهری و ۳۷/۷ درصد در نقاط روستایی و کم تر از یک درصد نیز غیر ساکن یعنی عشایری بوده اند

ترکیب تعداد جمعیت شهری و روستایی استان کرمانشاه در سال ۱۳۷۵

غیر ساکن		روستایی		شهری		کل جمعیت نفر
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
0/55	9855	37/7	670459	61/75	1098282	1787596

تراکم نسبی جمعیت در استان کرمانشاه ۷۳ نفر در هر کیلومتر مربع است که بیشتر از میانگین تراکم جمعیت کشور است حتی در مقایسه با استان های هم جوار به جز استان همدان تراکم جمعیت این استان بیشتر است این امر به عواملی هم چون آب و هوای مناسب منابع آب فراوان پوشش گیاهی خاک مناسب و دشت های حاصل خیز بستگی دارد علاوه بر این که استان کرمانشاه در منطقه غرب کشور از

نوعی مرکزیت برخوردار است

تراکم جمعیت در کرمانشاه و استانهای هم جوار

تراکم نسبی نفر در کیلومتر	استان
۸۶	همدان
۷۳	کرمانشاه
۵۵	لرستان
۴۸	کردستان
۲۶	ایلام
۲۷	کشور

رشد جمعیت در استان کرمانشاه

جمعیت استان کرمانشاه در فاصله سال های ۱۳۶۵-۱۳۵۵ دارای رشدی معادل ۳/۵ درصد بود ولی در طی سالهای ۱۳۶۵-۱۳۷۵ به ۱/۹ درصد کاهش یافته این کاهش به عواملی هم چون افزایش سطح آگاهی مردم نسبت به مضر رشد بی رویه ی جمعیت وجود تنگناهای معیشتی خانواده ها و هم چنین سیاستهای دولت و غیره بستگی داشته است

مقایسه و رشد جمعیت

متوسط رشد سالانه			جمعیت			سال سرشماری
روستایی	شهری	کل استان	درصد روستایی	درصد شهری	کل استان	
1/02	6	3/5	55	40	1042268	1355
0/38	2/94	2/08	44	56	1474257	1365

0/37	2/63	1/7	41	59	1632587	1370
			38/3	61/7	1778596	1375

ساختمان سني

در سر شماری سال ۱۳۷۵ از کل جمعیت استان کرمانشاه گروه زیر سنی ۱۵ سال 71/40 درصد گروه سنی 15 الي 64 سال ۵۵/۱۴ درصد و گروه سنی 65 و بیشتر 14/4 درصد را تشکیل مي داده اند

جمعیت بر حسب گروه سني

استان کرمانشاه			کل کشور			سال
سال ۶۵ و بیشتر	سال ۱۵-۶۴	کمتر از ۱۵ سال	سال ۶۵ و بیشتر	سال ۱۵-۶۴	کمتر از ۱۵ سال	
3/32	51/86	44/83	3/39	52/23	44/28	1370
4/14	55/14	40/71	4/32	56/12	39/5	1375

با توجه به ساختمان سني جمعیت استان کرمانشاه هم چون کل کشور دارای جمعیتی جوان است که این امر ناشی از عوامل مختلفی از جمله کاهش مرگ و میر در اثر بهبود وضعیت بهداشتی در سالهای اخیر دانست جوانی جمعیت به توجه جدی مسولان و برنامه ریزان در تامین نیازهای اقتصادی اجتماعی و فرهنگی این جمعیت در آینده نزدیک دانست

اشتغال

جمعیت فعال استان 389000 نفر است از این جمعیت ۸۱/۵ درصد آن شاغل و ۱۸/۵ درصد بیکارند در بررسی میزان جمعیت شاغل در هر یک از سه بخش کشاورزی صنعت و خدمات و مقایسه آن با کل کشور به این نتیجه می رسیم که بر خلاف بخش کشاورزی که وضعیت نسبتاً خوبی - حتی در مقایسه با کل کشور دارد بخش صنعت از قوت چندانی بر خوردار نیست و لذا نیازمند مساعدت است هم چنین به نظر می رسد بخش خدمات از رشدی بیش از حد نیاز برخوردار است

توضیح فعالیتها در بخشهای مختلف استان و کل کشور

ردیف	بخشهای فعالیت	استان کرمانشاه	کل کشور
۱	کشاورزی	26/5	23
۲	صنعت	22/4	30/6
۳	خدمات	49	44/5

در بین شهرستانهای استان صحنه بیشترین اشتغال و جوانرود کمترین اشتغال را دارد

اشتغال در شهرستان های مختلف استان کرمانشاه

شهرستان	جمعیت شاغل		جمعیت بیکار		میزان باسوادی
	تعداد نفر	نرخ اشتغال درصد	تعداد نفر	نرخ بیکاری درصد	
کرمانشاه	186542	82/9	38439	17/1	80/9
اسلام آباد غرب	39229	71/9	15329	28/1	73
پاوه	9441	68/4	4362	31/6	74/6
سرپل ذهاب	19258	84/9	3430	15/1	72/2
سنقر	35832	93/8	2375	2/6	72/3
قصر شیرین	5220	79/6	1338	20/4	74/1
کنگاور	19223	86/2	3085	13/8	78/6
گیلان غرب	15436	78	4357	22	71/5
جوانرود	16729	57/3	12491	42/7	67/3
صحنه	22101	95/6	1022	4/4	71/8
هرسین	19996	90/4	21132	9/6	72/2
جمع	389000	81/5	88365	18/5	76/56

زندگی روستایی

روستاهای استان عموماً در امتداد دره‌های حاصل خیز کنار رودخانه‌ها بر سر راه‌های ارتباطی در کوهپایه‌ها دشت‌ها و دامنه‌ها به وجود آمده‌اند و اغلب از نوع متمرکز هستند

منابع طبیعی استان کرمانشاه

کوههای کرمانشاه

کوههای استان کرمانشاه جز رشته کوه‌های زاگرس اند با همان جهت یعنی شمال غربی - جنوب شرقی قرار گرفته‌اند شاهو پراو بیستون دالاخانی و امروله این کوهها بلندترین ارتفاعات استان هستند و غالباً قله‌هایی به ارتفاع بیش از ۳۰۰۰ متر دارند لذا کوههای این قسمت زاگرس را زگرس مرتفع می‌نامند

مشخصات کوه های استان کرمانشاه

ردیف	نام کوه	ارتفاع متر	موقعیت
۱	شاهو	3390	شمال شرقی پاوه
۲	پراو	3359	شمال شرقی کرمانشاه
۳	بویر	3230	شمال سنقر
۴	امروله	3203	شمال صحنه
۵	نخودچال	3097	شمال غرب کنگاور
۶	پنجه علی	2883	سنقر
۷	بلوچ	2850	شمال غربی کرمانشاه
۸	کوه سفید	2805	جنوب کرمانشاه
۹	بیستون	2752	شمال غربی بیستون
۱۰	شیرز	2697	هرسین
۱۱	شاه نشین	2576	کندوله
۱۲	شاهان	2546	اسلام آباد
۱۳	آتشگاه	2462	جنوب پاوه
۱۴	قلعه قاضی	2367	سنجابی
۱۵	دانه خشک	1340	سرپل ذهاب
۱۶	بازی دراز	1320	قصر شیرین

کوه سفید دالاهو قلعه قاضی آتشگاه و ... که غالباً دارای قله هایی با ارتفاع بین ۲۰۰۰ الی ۳۰۰۰ متر هستند این ارتفاعات به نسبت زاگرس مرتفع ارتفاعات کمتری دارند و عمدتاً در نواحی مرکزی استان با همان جهت شمال غربی - جنوب شرقی امتداد یافته اند این قسمت به زاگرس چین خورده معروف است

بازی دراز آق داغ دانه خشک و ... که غالباً قله هایی با ارتفاع کم تر از ۲۰۰۰ متر ارتفاع دارند این ارتفاعات در قسمت جنوب غربی استان در منطقه قصر شیرین و سومار با کاهش بیش تر ارتفاعشان به جلگه بین النهرین در کشور عراق متصل است این قسمت نیز جز زاگرس چین خورده است

دشتها

دشت ها :همان طور که گفته شد چاله هاي بين ارتفاعات غالبا همان ناوديس ها هستند که با انتقال مواد آبرفتي از کوه ها و ارتفاعات به چاله در نتیجه عمل فرسایش تحت تاثیر عواملی چون آب و هوا جنس سنگ ها و...به دشت تبدیل شده اند امتداد دشت ها در استان بیش تر شمال غربی - جنوب شرقی است دشت ها غالبا در فواصل بين تاقدیس ها و شکست ها ایجاد شده اند دشتهای استان کرمانشاه به دو دسته مرتفع و کم ارتفاع تقسیم می شوند

الف : دشتهای مرتفع مانند کلیایی ماهیدشت سنجابی کرمانشاه بیونیزه حسن آباد دینور و غیره

ب : دشت های کم ارتفاع مانند دشت ذهاب سومار گیلان غرب دیره و غیره که از يك طرف با ارتفاعات و از طرف دیگر با سرزمین کم ارتفاع و جلگه ای بين النهرین عراق هم جوار است

ج : تپه ماهورها : بخشی از ناهمواریهای استان که در قسمت جنوب غربی واقع شده اند از نوع تپه ماهور هستند مانند تپه ماهورهای اطراف قصرشیرین و سومار

مشخصات دشت های استان کرمانشاه

ردیف	نام دشت	ارتفاع از سطح دریا بر حسب متر	وسعت بر حسب کیلومتر مربع	موقعیت
۱	ماهیدشت	1400	1650	ماهیدشت
۲	کرمانشاه	1350	1100	کرمانشاه
۳	صحنه بیستون	1400	460	صحنه بیستون
۴	اسلام آباد	1300	460	اسلام آباد
۵	کنگاور	1500	363	کنگاور
۶	سنقر کلیایی	1750	260	سنقر
۷	حسن آباد	1450	251	اسلام آباد
۸	دینور	1350	200	صحنه
۹	کزند	1500	100	اسلام آباد
۱۰	گیلان غرب	800	45	گیلان غرب
۱۱	ذهاب	550	170	سرپل ذهاب
۱۲	سومار	300	11	قصر شیرین

میزان بارندگی و میانگین دما در ایستگاههای هواشناسی استان کرمانشاه

ردیف	نام ایستگاه	ارتفاع از سطح دریا متر	میانگین بارندگی میلی متر	میانگین دما سانتی گراد
۱	کرمانشاه	1322	456/8	14
۲	کنگاور	1460	413/7	13/4
۳	سرپل ذهاب	545	487/1	19/3
۴	روانسر	1362	503	13/1
۵	قصر شیرین	380	418	20/3

رودهای استان کرمانشاه

رود سیروان - که یونانیان قدیم به آن لیگوس می گفتند دارای دو شاخه اصلی گاو رود و قشلاق است گاو رود از ارتفاعات هزار خانی در شمال سنقر سر چشمه می گیرد و پس از طی مسیری به استان کردستان وارد می شود و رودهای مهمی همچون قشلاق به آن می پیوندد و در نهایت در منطقه نوسود وارد استان کرمانشاه می گردد و با پیوست آن به رود پاوه در منطقه دو آب به سمت کشور عراق جریان می یابد

الوند - یکی از رودهای مهم استان الوند است که در قدیم به آن حلوان می گفتند سرچشمه این رود در کوه های معروف دالاهو در مشرق سرپل ذهاب است الوند در ابتدا در مسیری پر پیچ و خم و عمیق که اطراف آن را دیواره ای بلند سنگی احاطه کرده است جریان می یابد و منطقه سر سبز و خوش آب و هوای ریجاب را مشروب می کند و وارد دشت ذهاب می شود این رود پس از دریافت آب قلعه شاهین و سر آب گرم سرپل به قصر شیرین می رود سپس رود تنگاب به آن محلق شده و وارد کشور عراق می شود

قره سو : سر چشمه ی اصلی قره سو سراب **روانسر** است که پس از دریافت رود مرک ماهیدشت در روستای دوآب به طرف کرمانشاه جریان می یابد ان گاه رود رازاور را دریافت کرده از دشت کرمانشاه عبور می کند و نهایتا در جنوب شرقی کرمانشاه با رودگاماسیاب یکی می شود

گاماسیاب : شاخه اصلی و عمده ی سیمره است که از دامنه شمالی و شرقی گرین در نهاوند سرچشمه می گیرد سپس وارد استان کرمانشاه شده و خرم رود در منطقه کنگاور به آن وارد می شود پس از عبور از شهر صحنه و دریافت آب سراب صحنه در دشت چمچمال به طرف بیستون جاری شده در این منطقه رود دینور به آن وارد می شود رود گاماسیاب پس از ملحق شدن به رود قره سو سیمره را تشکیل می دهد و وارد لرستان می شود

مشخصات عمومی رودهای استان

ردیف	رود	شاخه های فرعی مهم	آبدهی سالانه میلیون متر مکعب
۱	سیروان	گاو رود - قشلاق - آزاد رود - رود پاوه	2700
۲	گاماسیاب	قلقل رود خرم رود و رود دینور	1081/7
۳	قره سو	مرک - روانسر و آراور	289
۴	الوند	کانی ریش قلعه شاهین- تنگاب و سراب گرم	400

آب های زیر زمینی : استان کرمانشاه با داشتن دشتهای وسیع ابروفتی قله های برفگیر و نیز کوههای دارای تشکیلات آهکی قابل نفوذ و نزولات جوی مناسب از نظر منابع آب های زیر زمینی غنی است این منابع اغلب به صورت چشمه سراب چاه و قنات قابل استفاده اند

مشخصات سارابها استان کرمانشاه

ردیف	نام منطقه	نام سراب	ارتفاع از سطح دریا بر حسب متر	دبی متوسط سالانه بر حسب میلی متر در ثانیه
۱	کرمانشاه	طاق بستان	۱۳۱۲	۱۴۹۵
۲	روانسر	روانسر	۱۳۸۰	۲۵۸۶/۵
۳	کرمانشاه	نیلوفر	۱۳۲۸	۱۰۰۰
۴	سرپل	گرم	۶۲۲	۱۹۷۸/۷
۵	هرسین	هرسین	۱۴۰۰	۱۱۲۰
۶	بیستون	بیستون	۱۲۸۴	۷۹۶/۷
۷	کنگاور	ماراب	۱۴۶۵	۸۵۲/۶
۸	کنگاور	فش	۱۶۴۵	۴۶۱/۷
۹	گیلان غرب	مورت	۸۰۰	۱۳۹۳/۹
۱۰	سنقر	گزنهله	۱۶۸۰	۴۸۳/۸
۱۱	کرمانشاه	خضر الیاس	۱۳۱۰	۴۲۹/۵

جنگل ها و مراتع استان

تنوع شرایط اقلیمی و ناهمواریهای استان موجب پیدایش انواع خاک و بدنبال آن تنوع پوشش گیاهی شده است به طوری که پوشش گیاهی منطقه ی معتدل نمیه خشک و گرم یکسان نیست

موقعیت و قلمرو جنگل ها : جنگل های استان در طول تقزیمی ۱۷۵ و عرض ۷۵ کیلومتر از شمال غربی استان دامنه های کو هستان شاهو و اورامانات شروع می شود و تا جنوب و جنوب شرقی ادامه می یابد وسعت جنگل های استان در سال ۱۳۷۵ ۸۲۲۲۷۲ هکتار بوده است از این میزان ۱۹ درصد انبوه ۳۶ درصد نمیه انبوه و ۴۵ درصد مخروبه بوده است شهرستان اسلام آباد غرب با ۳۳ درصد بیش ترین و هرسین با ۱/۹ درصد کم ترین وسعت جنگل را در استان به خود اختصاص داده اند شهرستان سنقر صحنه کنگاور و قصر شیرین فاقد جنگل هستند در جنگل های استان گونه های گیاهی مهمی وجود دارند که مهم ترین آن ها عبارت است از بلوط ون و بادام وحشی بلوط که گیاهی مقاوم است ۶۰ درصد و ون که پسنه ی نیز نامیده می شود ۲۰ درصد جنگل ها را در خود اختصاص داده اند

مراتع استان کرمانشاه

مراتع بیلاقی مراتع بیلاقی در محدوده ی شهرستان های کنگاور صحنه سنقر کرمانشاه پایه اسلام آباد غرب و بخش هایی از گیلان غرب واقع شده اند و در ارتفاعات بالای ۱۸۰۰ متر شاهو پراو دالاهو امروله نخودچال قرار گرفته اند از ویژگیهای این نواحی داشتن بارش کافی و ذخیره ی برف مناسب است در فصل گرما هم زمان با ذوب شدن برف ها و جاری شدن جویبارها پوشش مرتعی مناسبی به وجود می آید که از اول اردیبهشت تا اواخر شهریور مورد استفاده قرار می گیرد

مراتع قشلاقی این مراتع در مناطق کم ارتفاع و پست و نواحی مرزی در جنوب غربی استان شامل دشت ذهاب قصر شیرین خسروی نفت شهر سوار و گیلان غرب قرار دارند مراتع این نواحی که در فصل سرد سال محل استقرار ایلات است از اول آذر تا اواسط فروردین مورد استفاده قرار می گیرد

مراتع میان بند : در مسیر کوچ عشایر از بیلاق به قشلاق مراتعی وجود دارند که عشایر ضمن اتراق در آن ها دام های خود را تغلیف می کنند این مراتع در ارتفاعات ۱۲۰۰ الی ۱۸۰۰ متر در گیلان غرب سرپل ذهاب جوانرود و قسمتهای از پایه واقع شده اند

طبقه بندی مراتع استان کرمانشاه از نظر کیفیت

<http://xalvat.com> xalvat@xalvat.com <http://xalvat.com/xalvat7/Nasher-eDigaran>

موقعیت جغرافیایی	تولید بر حسب کیلو	وسعت بر حسب درصد	نوع مرتع
مناطق بیلاقی - کوهستانی	۵۵۰-۴۰۰	13/5	مراتع درجه یک
منطق قشلاقی	۳۰۰-۲۵۰	41/5	مراتع درجه دو
مناطق میان بند و قشلاق	۲۰۰-۱۵۰	45	مراتع درجه سه